

KOROŠEC

Uredništvo in upravnništvo v Velikovecu.

List izhaja vsak torek in petek.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrtno 3 K.

Velikovec, 16. julija 1920.

Cene inseratom: enostopna petifvrsta ali nje prostor 1 krono. Uradni razglasi po 2 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Kriva, lažniva, vsak jo pozna,
je cagava sruta, za polento petla.

Bodi pozabljeno!

Kar je pri nas bolj brihtnih in korajžnih ljudi, so nam že lansko poletje verjeli, da bomo zmagali. Bolj boječi so prišli do tega prepričanja šele potem, ko so videli, koliko nas je. Zapeljani, zaslepljeni in podkupljeni pa so do zadnjega trenutka upali v avstrijsko zmago. Oči so se jim odprle šele sedaj, ko se je nacionalno-politični avšus preselil iz Št. Vida ob Glini v Velikovec, ko so tudi najbolj zagrizeni Nemci in nemčurji obupali nad nemško zmago in ko so glavni voditelji avstrijske propagande sramotno pometali puške v koruzo. In ti ljudje, ki so do zadnjega trobili v avstrijski rog, pristopajo zdaj kar trumoma na našo stran, tako da je naša armada od dne do dne večja. Ti ljudje so živeli v zmoti, grešili so, a ne štejmo jim tega v greh! Pozabimo, kar je bilo, in ne očitajmo jim, kar so nam hudega storili. Naši bratje so, zato jih moramo sprejeti z odprtimi rokami. Moliti hočemo zanje: Oče, odpusti jim! Večno maščevanje pa prisegamo vsem onim, ki so še vedno zoper nas. Ne bomo mirovali, dokler zadnjega teh norcev in sleparjev hudič ne vzame!

Širite povsod „Korošca“!

Gospodarstvo Nemške Avstrije.

Razni plačani agitatorji ter lista „Koroško Korošcem“ in „Lausmannschaft“ ob vsaki priliki hvalijo Avstrijo in obetajo posebno kmetom pogubo v Jugoslaviji, v Nemški Avstriji pa življenje.

Primerjajmo malo gospodarstvo Avstrije in Jugoslavije, kakor je razvidno iz državnih proračunov in kakor ga opisujejo razni avstrijski listi!

„Neue Freie Presse“ z dne 1. julija 1920 piše: „Mit einem Defizit von 16 Milliarden, belastet mit der Abneigung aller Nachbarn, mit der schleichenden Krankheit wertloser Papiermassen, wenn das den Namen Unabhängigkeit verdient, dann ist der Begriff zumindestens neuartig“.

Torej 16 milijard primanjkljaja, sovraštvo vseh sosedov, velika množica ničvrednega papirnatega denarja! Bolje se gospodarstvo kake države ne more opisati.

Dalje: „Wir brauchen für die Einfuhr von Nahrung und Rohstoffen etwa 32 Milliarden jährlich. Das ist das österreichische Problem in seiner erschreckenden Einfachheit und über diese Ziffer helfen keine frommen Wünsche hinweg.“

Torej 32 milijard za živež in siro-

vine! Letaki pa pravijo, da kmetje brez Celovca in Beljaka ne morejo živeti! Gotovo raste v teh mestih kruh in se koplje ruda!

„Kärntner Nachrichten“ z dne 17. junija pišejo „Das Gesamterfordernis im heurigen Landesvoranschlage beträgt 54 1/2 Millionen Kronen, gegenüber 17 1/2 Millionen des Vorjahres. Dem Erfordernis steht eine Bedeckung von nur 23 Millionen Kronen gegenüber, so daß sich ein ungedeckter Abgang von 22 Millionen Kronen ergibt. Um diese Auslagen zu decken, wäre eine Umlagerhöhung auf mindestens 400 % erforderlich“.

Torej 22 milijonov kron imajo primanjkljaja „Korošci“ v Celovcu letošnje leto! Zato pa vabijo slovenske kmete, da bi jim pomagali vleči voz iz blata, kamor so ga zavlekli.

„Neue Freie Presse“ z dne 13. junija piše: „Wie verlautet, wird der Voranschlag der Gemeinde Wien für die Zeit vom 1. Juli 1920 bis 30. Juni 1921 ein Defizit von nahezu einer Milliarde aufweisen“.

Torej mesto Dunaj samo ima za prihodnje leto skoraj eno milijardo deficita!

Poročila iz drugih avstrijskih dežel niso nič boljša. Znano je, da se je radi slabega gospodarskega stanja od Avstrije hotela odcepiti Tirolska, kolikor ji je še Avstriji ostalo. Pa tudi

PODLISTEK.

Špelca na Koroškem.

Velikovec mi zelo dopade. Mesto sicer res ni veliko, vendar pa ima nekaj velikomestnega, kar me spominja na Dunaj in celo na Pariz.

Gotovo ste že slišale o dunajskih plattenbrudarih. To so gavnarji, ki goljufajo, kradejo, ropajo in ubijajo. Da se lažje in uspešneje izogibljujejo gavgam, so dobro organizirani, imajo svoj poseben jezik in si izmišljujejo posebna imena. V Parizu pravijo takim gavnarjem „apaši“.

No, in če imajo Dunaj, Pariz in druga svetovna mesta tak ksindl, zakaj bi si ga ne privoščil tudi Velikovec, zakaj bi tudi naše mesto ne imelo svojih apašev?

In res so se našli za čast in slavo Velikovca vneti ljudje ter tudi v našem mestu ustanovili tako društvo. Kako da se imenuje, doslej še nisem mogla izvedeti. Moja dekla, ki vse vidi, vse sliši in vse ve, mi je sicer pravila, da se to društvo imenuje „Bund der Ehrlosen“. Ves Velikovec sicer pozna ona dva člana tega društva, ki sta pod častno besedo lagala, ampak samo zato še ne morejo biti tudi vsi drugi člani ehrlas. Če imajo morebiti kaj drugega na vesti, tega ne vem, sem še premalo časa tukaj; Pavliha mi pa tudi noče nič povedati. Pa to mi tudi ni znano, če se peča, to društvo tudi z žepno tatvino. Toliko pa že danes lahko povem, da morajo ti apaši in apašnje z lažmi, s podkupljanjem in z drugimi takimi lumparijami delati štimungo za spufano Avstrijo.

Za to nečastno delo so seveda dobro plačani.

Najbolj delavna, najbolj strupena in najbolj jezična članica tega društva je Relgeiz.

Ko je bila še zavber dekle, se je pisala Ziegler. Ščasoma se je naveličala tega imena in bi se bila pisala rajši Strauß. Poiskala si je torej nekega moža, ki se je pisal Strauß, in se z njim poročila. Pa tudi tega imena se je naveličala.

Ko se je ustanovilo gori omenjeno društvo, se je nekdanja Ziegler postavila na glavo ter se imenovala Relgeiz. (Če Ziegler od zadej pogledaš — narobe bereš — vidiš Relgeiz!)

Pa tudi s tem imenom ni bila dolgo zadovoljna. Že 18. junija t. l. je pisala gospodu Mesnerju pisemce (aj, aj! pa

Nemčiji se godi slabo. „Neue Freie Presse“ z dne 5. julija poroča: „265 Milliarden an Schulden und ein Defizit von 30 Milliarden in diesem laufenden Jahr, das ist die beste Darstellung für den jetzigen Zustand der deutschen Volkswirtschaft“.

Nemčija ima torej 30 milijard primanjkljaja in 265 milijard dolgov. Avstrijci pa se na noben način s svojo zadolženo državo ne morejo preživeti, zato se hočejo „združiti“ z Nemčijo. Iz dežja pod kap!

Sedaj pa pogledajmo še v Jugoslavijo! Proračun za leto 1920/21 izkazuje le 110 milijonov dinarjev primanjkljaja. Primanjkljaj naše države, ki je štirikrat tako velika kakor Nemška Avstrija, ne znaša niti toliko kakor primanjkljaj Dunaja samega. In zakaj stoji gospodarstvo že v prvih letih tako ugodno? Zato, ker je Jugoslavija agrarna dežela, ki more izvažati in ki za ta svoj izvoz pobira carino. Ta sama prinaša na leto nad 400 milijonov dinarjev. Umevno torej, da naši nasprotniki tako prcklinjajo našo carino (colnino).

Ali bo potemtakem naš kmet glasoval za Avstrijo, za davke in dolgove? Zelo bi moral biti zabit, ko vendar drugače vsak krajcar prej dvakrat obrne, predno ga izda.

Lažejo, da se kadi.

Iz spisov nacionalpolitičnega avšusa, ki nam jih je čuden slučaj prinesel, spoznamo vso lažnivost in nepoštenost nemške propagande, zato je skupaj padla in zropotala, ko je zagledala beli dan. Tako beremo:

Bericht 113. Streng vertraulich. Zahl 6, St. Kanzian, 10. Juni. General Maister sagte in einer Lehrerversammlung in St. Kanzian: Wenn ihr nicht besser arbeitet als bisher, so sind wir überhaupt verloren.

Kolikor besed, toliko laži! V Škocijanu ni bilo nikdar nobenega učiteljskega zborovanja!

Bericht 113. Griffen, 8. Juni. Kommenden Sonntag großer Tabor mit Feldmesse, Hetzreden usw. Stimmung derart, daß der 13. Juni ein blutiger Sonntag für Griffen werden kann. Pretepati torej so se nameravali. Ko pa so videli naše množice, jim je srce padlo v hlače. Revčki!

menda vendar ni bilo parfimirano!), kjer mu toži: „Lieber möchte ich Hubert heißen als Relgeiz“. Hm, Hubert ni ravno napačno ime! Če se ne motim, je to patron lovcev, in Relgeiz tudi rada strelja — kozle. Ampak en pomislek imam: kaj bo, ko se gospa Hubert po svoji stari navadi zopet postavi na glavo? Iz gospe Hubert bo nastala gospa Trebuh! Trebuh je sicer zelo potreben del človeškega telesa, posebno za ženske, toda posebno blaglasno to ime ni. Pa tudi trebuh, če je preveč napet, lahko ovira ženske pri petju in heulanju. Krof se lahko odstrani z operacijo, pri trebuhu je to malo bolj nevarno! Zato bi pa gospe Relgeiz vulgo Trebuh svetovali, naj si izbere kako drugo ime, na primer Blumenstrauß, ali kar bi bilo še primerneje, Brennesselstrauß.

Koliko stane v Celovcu obed.

Danes nam je kazal znanec račun za navaden obed v Celovcu. Imel je juho (20 K), košček govedine, dve prikuhi, grizljive kruha in malo pivo in je plačal 91 kron. Zdaj razumemo, ko piše Strausovka, da je deutschösterreichische Luft teuer. Seveda, ona lahko da, ko že 30 let tako dobro trži.

Iz Egipta.

Dobili smo iz Kaire sledeče pismo: Zvedel sem, da bo na Koroškem plebiscit. Upam, da še ni končan, zato Vam pošiljam volilni list. Jaz Lovrenc Koban, rojen 30. oktobra 1881 v Hodišah in v to občino pristojen, velim in glasujem za Jugoslavijo. Kairo, 27. Junija 1920. Milo se stori človeku, ko vidi, s kakšno ljubeznijo se ta mož drži materinega jezika. Bodi nam pozdravljen, dragi rojak v daljni tujini! — Pismo je imelo naslov: Velikovec, Jugoslavija.

Posebna šola za podkupovanje duš.

V Celovcu so imeli Nemci v soboto 19. junija ob dveh popoldne v Ackerbauschule posebno šolo za agitatorje iz cone A, kako bi mogli z zvijačami, denarjem in lažmi čimveč duš podkupiti za spufano Avstrijo. Mi pa pravimo, da se dobra stvar sama hvali, in zato ostanemo pri naši majki Jugoslaviji.

Kako sodijo Dunajčanje o koroškem plebiscitu.

Te dni je bil našinec na Dunaju in je govoril tudi z višjim nemškim uradnikom o koroškem plebiscitu. Dunajčan je rekel o Nemcih, ki silijo pod Avstrijo, dobesedno tako-le: Warum drängen die Kärntner zu uns und wollen mit uns verhungern? Die Trottel sollen froh sein, daß sie bei den Fleischtöpfen sitzen! Wenn ich ein Kärntner wäre, fahre ich sofort hinunter und setze mich zu den Mehlsäcken und in die Speckkammer und stimme für Jugoslawien.

Gospodarstvo.

Denar.

Če govorimo o vrednosti našega in nemško-avstrijskega denarja, ne smemo nikdar pozabiti, da smo imeli pred oktobrom 1918 v deželah, ki tvorijo danes Jugoslavijo, in v onih, ki tvorijo Nem. Avstrijo, en in isti denar.

In danes? Danes ima Jugoslavija svoj denar, Nem. Avstrija pa svojega!

Zdaj se pa vprašajmo, kaj bi bilo, če bi imela Nem. Avstrija boljši denar, kot je naš!

Kako vpitje bi bilo v avstrijskih in posebno še celovških časopisih, v letakih in brošurah! Tako je pa vse tiho! Ker si Nemci ne morejo drugače pomagati, farbajo naše ljudi, da se pri glasovanju sploh ne bomo ozirali na gospodarski položaj. Zato pa agitirajo zdaj samo še z „Ungeteiltes Kärnten“, s „Proč od Srbi“ in z drugimi takimi oslarijami. Pustimo jim to otročje veselje!

Star pregovor pravi: Denar je sveta vladar! Tista država je torej boljša, ki ima boljši denar. Primerjajmo torej vrednost našega nemško-avstrijskega denarja!

Borza v Curihu.

6. julija se je dobilo za 100 jugoslov. kron 7.60 švic. frankov „100 avstrijski „4“ — „

V Švici so torej plačevali za jugoslovanski denar skoraj še enkrat toliko ko za nemško-avstrijskega.

Borza v Trstu.

6. julija se je dobilo za 100 jugoslovanskih kron 24.50 lir „100 nemškoavstr. „10.50 „

Torej nič manj ko celih 14 lir več. Nemci in Lahji so prijatelji, a v kljub temu imajo Lahji jugoslovanski denar rajši.

Borza na Dunaju.

6. julija so dali Avstrijci za 100 jugoslovanskih kron nič manj ko 233 nemško-avstrijskih kron.

Zanimivo je sledeče:

Mi Jugoslovani moramo dati za 100 dinarjev 400 jugosl. kron. To je pač le zato, ker je bil srbski dinar ob prevratu več vreden nego naša krona, katero smo podedovali od falirane Avstrije. Nemci s tem agitirajo, da smo morali dati mi za dinar 4 K. Koliko dajo Nemci za dinar? Borzno poročilo pravi (glej „Neue Freie Presse“ z dne 7. julija) da so plačali dne 6. julija za neue Dinarnoten 900—950 kron (avstrijskih). Nemci so torej dali za 100 dinarjev 900—950 avstr. kron, mi Jugoslovani pa samo 400 kron. Važno je tudi, da bo številka 400 ostala, številka 900—950 pa raste od dne do dne.

Borza v Zagrebu.

V Zagrebu se je dobilo 8. julija za 100 avstr. kron samo 42—43 jugoslov. kron.

To so številke, ki govorijo golo resnico, ki povejo, kje je revščina in kje je bogastvo. Ni dvoma, da bo naš denar vedno več vreden. Iz Pariza je prišla 6. julija v Zagreb novica, da se v Parizu najbolj poprašuje po našem denarju. Razne države bodo potrebovale naše žito, zato bo na jesen naš denar še bolj poskočil.

Z denarjem v zvezi je draginja, o kateri pa prihodnjič malo več. —Z—

Velikovški okraj.

Tolsti vrh pri Guštanju. Kako dobre katoličane in zveste Slovence smo dobili nazaj iz Nemške Avstrije! Bili so lačni ko psi, zato so obljubili, da bodo pridni. Komaj so se najedli, pa že zopet lajajo. V Guštanju je večina takih, ki „tajč“ verujejo v Boga, „bindiš“ pa ne. „Ah, der Herr Križaj wird schon wieder zurückkommen, saj še niso fare dov dali“, govorijo guštanjske klepetulje. Križaj, ta je bil seveda zanje, ker se je razumel na kaso. Zato je pa tudi z njimi vred izginil. Če je bilo pa treba iti v cerkev, pa ni bilo nobenega nemčurja blizu. Če bi Slovencev ne bilo, bi bil Križaj sam stal na prižnici, guštanjska cerkev bi bila pa ravno tako prazna kakor avstrijska skleda. Dragi guštanjski nemčurji, če bi malo bolj v cerkev zahajali, bi ne bilo toliko barab med vami,

kakor jih je sedaj. Našega župnika pustite v miru, mi smo zadovoljni z njim, kakor smo zadovoljni, da smo se odkrižali Križaja. Če vam ni prav, pa idite v Ameriko ali pa v Nemško Avstrijo.

Horce pri Št. Vidu. Našim nemčurjem je zopet zrastle greben. Zgali so „Sonnwendfeuer“ in še dvakrat so ustrelili pri tem. Bili so Jernejev Tine in sestra Katra, Žlesarjev Stefan in Štrukljev Foltej. Bomo pač morali skovati „cuglene“, da jih denemo tem prismojenim ljudem med zobe.

Nonča vas. Videli smo to-le pobotnico: Bestätigung über 600 K, welchen Betrag der Gefertigte für die armen deutschgesinnten Personen in der Gemeinde Moos erhalten hat. Völkermarkt, 16. Juni 1920. Stefan Uranschek.

Denar, ki ga je dobil naš Humčar, je iz N. Avstrije za propagando. Videli bomo, kdo ga bo dobil. Bržkone bo Stefan s tem denarjem malo pomazal koleša Pavličeve elektrarne v Nonči vasi. Škoda, da ravnatelja ni tukaj, da bi koleša sukal.

Pliberk. Na kolodvoru stopi k blagajni ga. Kraut iz Pliberka: Bitte nach Kühnsdorf! Uradnik jo začudeno pogleda in nato opozori, da postaja s takim imenom ni. Vsa iz sebe in rdeča od jeze, sikne: „Wir sind noch nicht in Jugoslawien!“ Nato ji pove zraven stoječi gospod, da se postaja imenuje „Sinča vas.“ (Ali ni imel družega dela?) Ne zamerimo gospe, da se ni mogla spomniti ne na Sinčo vas ne Velikovec, četudi je že dolgo, dolgo tukaj. Njeni možgani so pač popolnoma oslabele vsled tuge, ki jo mora prenašati uboga gospa. Hudo je, hudo, ker ni več nemške komande. Tako se pač lahko zgodi, „daß man überšnappt“. Toda ga. Kraut, tudi Vi se boste morali navaditi Jugoslavije! Cesarji so šli — še lažje bodo šle gospe trgovke, jugoslavija pa bo ostala.

Pliberk. Tako lepo kakor v nedeljo še na Libiču ni nikdar gorel kres. Pliberčani so sicer žgali dosedaj vsako leto svoj „Sonnwendfeuer“, pa proti našemu niso bili vsi nemški nič. Kresov v okolici je bilo kakor zvezd na nebu. Kako so pač Pliberčani težko gledali, saj so gotovo vedeli, da ne gorijo za „Kärnten ungeteilt“. Dne 23. junija je gorel le eden na Peci, ki so ga zažgale Herbstove — dame.

Es wird einmal eine Zeit kommen, daß in diesen Gefilden kein deutsches Wort klingen wird. Ewig schade um diese schöne Erde, denn sie wird von Windischen bewohnt werden. Hölle und Feuer über dieses Volk! Te preroške besede dr. Herbst so se uresničile. Ko jih je Herbst govoril, je gorel zadnji nemški kres na Libiču. Kletvica na koncu je pa padla na Nemce same.

Pliberk. Dne 3. julija smo položili v prerani grob šolarja Ludovika Britovšek. Ob grobu je govoril g. kaplan Malej. Šolarji so mu v zadnji pozdrav lepo zapeli. Bodi mu zemljica lahka!

Pliberk. Nikjer v naši coni niso slabše preskrbljeni s pivom, kot pri nas. Poleg tega pa se še lahko pobahamo z lastno pivovarno. Toda ta pivovarna spi spanje nepravilnega in čaka — na izid plebiscita. Nam pa se sušijo grla. Škandal ali politična lumparija. Ker ta pivovarna

ne dela, tudi naše delavstvo nima dela, naši obrtniki nič zaslužka. In to je voda na avstrijski mlin, češ: Glejte, v Jugoslaviji ni dela, ni zaslužka, ni industrije, rokodelstva, obrtništva; torej, stimme für Deutschösterreich! Mi pa pravimo, da se bo vse to nad krivci maščevalo. Naj si nikar ne mislijo, da smo tako neumni, da ne kapiramo nekane sorgendorfskih in gössovskih gospodov. Ali se ne najde nihče, ki bi napravil pod nosom tako zanikrne sorgendorfske pivovarne za logo piva kake slovenske pivovarne? Ljudstvo postaja nezadovoljno. In to hočejo bržkone sorgendorfski gospodje, sicer bi bolj skrbeli za pivo v času, ko bi lahko bilo piva več kot preveč.

Tinje. Navdušeni smo se vračali s tabora v Dolini. Bili smo sicer že utrujeni, pa vendar smo hoteli še počastiti sv. Cirila in Metoda s kresom in petjem. Nemci so vzdihovali, eden je pa celo rekel: „Am besten ist es, wenn man so was gar nicht anhört“. Seveda, resnica v oči bode in v ušesa pika. Videli ste, da se tudi pri nas že svita. Namesto nemčurske trdnjave bodo kmalu slovenske Tinje, vi jo boste pa lahko popihali.

Tinje. V nedeljo, dne 25. julija priredi Žensko društvo skupno s krajevnim odborom Nar. sveta ljudsko veselico z gledališkima igrama „Čašica kave“ in „Kje je meja“, s petjem, srečolovom, šaljivo pošto i. t. d. Ob 2. uri popoldne, ko pride izletniški vlak v Rikarjo vas, se bo slovesno otvoril dravski most Tinje—Kamen. Tam bomo pozdravili naše goste z desnega brega Drave in korakali nato skupno proti Jamniku, pd. Smolniku v Tinjah.

Bistrica. Slučaj je hotel, da smo videli ta-le dopis na Nationalpolitischen Ausschub in St. Veit a.d. Gl.: Als Vertrauensmänner wurden gewonnen: Josef Zankl in Globasnitz b. Bleiburg und Friedrich Kraut in Feistritz bei Bleiburg.

Djekše. Toliko kresov kakor na Ciril in Metodov predvečer, Djekšani še nismo videli. Zdelo se nam je, da gorijo Karavanke, pa tudi Podjuna je bila vsa posejana z ognji. Posebno pa je pokazal Rož, da se ne da prekositi. Tudi mi Djekšani nismo hoteli zaostati. Na Sapotnikovi peči, na Slamanikovem in Rusovem vrhu, pri Mežnarjevem in Pristavovem križu in na Stražišnikovem hribu so goreli kresi. Hudokrajčani so pa tako streljali, da so se Velikovčanom hlače tresle. No, sedaj bodo menda ti zajci videli, pri čem da so.

Rikarja vas. Tukaj stanuje neki Sternišnik Simon. Ljudje mu pravijo „vrana“. Hodi od hiše do hiše in agitira za Avstrijo. Pravi, da ima v coni A že 70% glasov za Avstrijo. Po „zmagi“ ga bodo gotovo izvolili za cesarja nerazdeljene Koroške. Njegov zvesti svetovalec je Sadnikar, pd. Volinovec. Oba bi seveda rada tudi ubožne karte in živela na državne stroške. „Vrani“ svetujemo, naj dela rajši pokoro za svoje grešno življenje in neha „kljuvati“ po Rikarji vasi, če noče, da bi ga mi začeli „kljuvati“.

Vobre. Nedavno je bila v „Landmannschaft“ slika, kako jugoslovanski vojaki ropajo. Nosijo iz hiše, kar le morejo. Gospodinja pa pred hišo roke zviha, se joče in milo prosi, pa vse za stonj. — Meseca marca lansko leto so

ponoči prišli nemški folksverovci iz Trusenj k Drtniku v Hudem kraju v občini Vobre. Zahtevali so, naj jim gospodar pove, kje ima svoje štiri hlapce. Povedati ni mogel, ker Dertnikova hiša nima nobenega hlapca. Zdaj so začeli razsajati, da je bilo groza in strah. Kar niso odnesli, so razbili. Tako so vse uničili, da ubogi ljudje niso imeli s čim kuhati. Gospodarja so topli po glavi. Žena njegova je morala v sami nočni obleki zbežati iz postelje skozi okno. Skočiti je morala raz visok hodnik. Še ko je bežala proti gozdu, so streljali za njo. Pa pomislite, — žena je bila 14 dni pred porodom. Čez par dni zopet pridejo in hočejo pretepati ženo zato, ker ni nemško govorila. Ni mogla nemško govoriti, ker ne zna. — Sedaj pa v svojih listih slikajo svoje grozovitosti, kakor da bi jih bili storili naši.

In kdo je kriv, da so se godile v naši okolici take nečloveške lumparije? Kdo je odgovoren za vso škodo, ki so jo našim ljudem napravile podivjane barabe? Ne samo tista dva obergavnerja, ki bi morala že davno viseti na gavgah, ampak vsi oni šufti, ki so se dali podkupiti, da zapeljujejo nerazsodne, zaslepljene Korošce v časno in večno nesrečo. Kdor na nemško glasovanje prigovarja ali misli glasovati nemško, tisti deluje na to, da bi taki razbojniki in tolovaji, lažniki in hinavci zopet gospodarili čez nas. Odprite že vendar oči in spoznajte, kaki prijatelji so nemčurji!

Krčanje. V nedeljo, dne 4. t. m. smo zagnetili na Spodnjih Krčanjah okoli 10 kresov. Na Golejevem vrhu so veselo prepevali fantje narodne pesmi, da se je slišalo daleč naokrog. Slišali so se veseli vzkliki „živijo“ po celi okolici. Videli smo tudi en kres čisto na vrhu Svinje planine. Cela podjunska dolina je bila razsvetljena. Živela slov. zavednost!

Boroveljski okraj.

Št. Ilj ob Dravi. Rumpoltov Toni ima toliko sladkorja, da ga ne more v svoj nahtkastl spraviti! Ja, odkod pa ga ima? Kar pomisli, dragi „Korošec“! — Kradel ga ni, ampak, na judežev način ga je dobil... da bi na ta cukur lovil naše ljudi, ki so pa že dosti prebrisani, da se ne bodo pustili od lumpov farbat. — To se je videlo že pri shodu, ko so mu kar v obraz povedali svojo majnugo. Hudomušni ljudje pravijo celo, da je Tone že v nedeljo jugoslovanski cukur fasal. Tako se godi v našem Št. Ilju.

Iz Roža. Po Rožu se klati neki Franc Klemenjak, ki je tudi že v Nemški Avstriji bil eno leto brez dela. Sedaj povprašuje stražnike, kje bi se dal priti čez demarkacijsko črto v Nemško Avstrijo.

Vidi vsakega nemčurja in se pogovarja z njim. Posebno rad ima voditelje propagande za Nemško Avstrijo.

Borovlje. Dne 25. junija popoldne so se pripodili od Št. Vida sem pogubonosni oblaki. V kratkem je ves up našega kmeta splaval po vodi. Toča mu je pobila vse. Kakor da ni pobila dovolj prvič, se je usula čez pol ure zopet. Še hujše je bilo drugi dan. To pot je bila debela kakor orehi. Sadje in poljski pridelki so uničeni. Kmetje naj puste ceniti škodo, potem naj se pa obrnejo na pristojno oblast, ki bo skrbela, da se jim škoda povrne.

Ribnica. Naša Walcherca gre v svojem sovraštvu do zavednih Slovencev tako daleč, da jim želi celo smrt. Zato ji nič ni kaj po volji, da je naš gospod župnik, ki je pred kratkim bil bolan, zopet zdrav. Ni mogla prikriti svojega veselja nad tem, da mu je baje Bog za kaznen omamil njegov jezik. Le pomirite se, Mosirica, Vaši upi so šli po vodi! Župnik in njegov jezik sta zdrava. Svetujemo Vam pa, da nesete Svoj jezik zdravniku kazat, ker je baje zagiftan in bruha strup na vse strani, in je nevarno, da še drugih ne zastrupite. Tako hudoben je menda ta Vaš kačji jezik, da ga bo treba po Vaši smrti posebej ubiti, drugače bo še pod zemljo naprej migal.

Žrelec. V nedeljo, 4. julija smo tukaj obhajali običajni praznik „pranganja“. Ob tem dnevu so se vsa prejšnja leta tu zbirali nemčurji od blizu in daleč, in to navadno v velikem številu. Pili, peli, plesali, kričali in hajlali so takrat, a Slovenci so morali molčati, saj blizu teh rogoviležev niti varni niso bili. Tega teatra smo pričakovali tudi letos. Njzeta je bila medgorska godba. Minul je dopoldan; godba je pihala na vse pretege, a če si v radovednosti došel na vrt grajske gostilne, si našel zares mnogo, mnogo, — samih praznih klopi. Tolažili so se, da pridejo gostje popoldne. A kdo je prišel? Menda šest žrelskih fantičev, ki so poskušali s par nemškimi jodlerji priklicati stare „dobre cajte“ nazaj. V tem trenutku pa „zasede“ prazno plesno dvorano — mislite si — nekaj učencev tukajšnje ljudske šole ter začno korakoma po dvorani peti kar celo vrsto slovenskih narodnih pesmi. Stara nemčurska garda od sramu utihne in z ostalimi gosti potrta poslušala lepo in navdušeno petje našega mladega slovenskega naraščaja. Tako so še žrelski otroci vzeli

sapo in korajžo nekaj vsemogočnim in domišljavim nemčurskim fantalinom. Ja, zapomnite si vi v Celovec in lačenberško deželo zaručani Žrelčani, da iz malega raste veliko. Vemo, da ste še nekateri od nemškega strupa danes pijani in da se pijanec takrat spreobrne, ko se v jama zvrne. Jasno pa vidimo, da je z vašo staro slavo in mogočnostjo že danes „amen“.

Dnevne vesti.

Delavskim organizacijam.

Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani je podaljšala rok za predložitev proračunov za 1. polletje 1920 za en mesec, ker je v pripravi sprememba zakona glede višine vračunljivih delavskih zaslužkov. Proračuni se bodo razposlali strankam koncem julija in se morajo predložiti najpozneje do 14. avgusta 1920. Samo ob sebi umevno se bodo zamudne obresti predpisovale šele za čas od 15. avgusta 1920 naprej.

Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani.

Kopališče Bela. Dne 18. t. m. bo tu ob 4 uri pop. ljudska veselica z igro, godbo in s petjem. K obilni udeležbi vabi — Odbor.

Za Jugoslovansko Matico nam je poslal g. R. Juvancić iz Ribnice ob Vrbskem jez. 80 K, katere so darovali: G. Sabit 52 K, stražm. R. Robič 20 K, A. Černovič 20 K, N. Furlan 8 K. Obvestilo po pomoti zakasnelo. Darovalcem iskrena hvala!

Razno.

Kurjak. Vprašam kineta nemčurja iz Tinj, je li Slovenec ali Nemec. Pa se mi odreže: Jaz sem kakor kurjak, ne rumen in ne bel. Bravo! Dobro jo je pogruntal! Če ste torej, dragi nemčurji, prišli do spoznanja, kaj ste,

da ste kurjaki, potem tudi veste, kam spadate! (Na gnojšče!)

Velezanimivi roman vladimirja levstika ki je vzbujal v podlistku „Jugoslavije“ tako nenavadno pozornost, je izšel pravkar v knjižni obliki. Naš odlični pripovednik je storil s tem svojim novim delom uspešen korak na polje politične in družabne satire ter nam podal v

„Višnjevi repatici“

epično karikaturo, kakršne slovensko slovstvo v enakem obsegu in količini podobni vehementnosti doslej ni poznalo. Toda Levstikov roman ni karikatura resničnih oseb in dogodkov v kakem določenem kraju; marveč on destilira naše duševno in moralno stanje o predvojni dobi na ekstrakt in ga oblikuje v nove, podeseterjeno tipične oblike, ki nastopajo na podlji višje, samostojne realnosti. Osebe iz „Višnjeve repatice“ nas srečavajo povsodi in nikjer; one niso navadna, naturalistično in vsakdanjosti preplonkana bitja, nego predstavljajo naših najočitnejših napak, razviti v nadnaravno popolne heroje smešnosti in grehote. In pozorišče romana, tisto glavno mesto brez obzorja, ni mesto, kakršna rasto v prijemljivi resničnosti, ampak simbol vesoljne naše „prelepe doline šentflorjanske“. Levstikova satira se ne ogiblje niti slojev, niti stanov, niti prepričanj in strank, ki jim je vsem enako mato naklonjena; brez usmiljenja biča mimo čitatelja nepregledno povorko omejenosti, hlapčevstva, nizkega častihlapja in hinavskega farizejstva. Da nam pokaže tudi rajno Avstrijo in njene oficijalne reprezentante v primerno nesposobljivi luči, se razume. Pred vojno bi bila domača javnost sežgala to „blasfemično“ knjigo na grmadi, avstrijski sodniki pa bi bili nagradili avtorja z dosmrtno ječo. Dandanes je stvar povsem drugačna; če je kdo vreden odkrite in poštene hvale, je to pisatelj „Višnjeve repatice“. Na meji med žalostno preteklostjo in upolno bodočnostjo je zgradil grandiozno komičen, pa tudi obupno, turoben nagrobni spomenik vsemu, kar je bilo krivo, da smo bili nekdanj tako žalostna „podlaga tujčevi peti“; pokazal nam je plevel, ki ga je treba izrjavati s koreninami in ukiniti iz našega javnega in zasebnega življenja, ako hočemo biti kos svoji nalogi v lepših jugoslovenskih dneh. To so vzgojni smotri in miselne vrline Levstikovega romana. Sama po sebi je zgodba polne napetosti in zapletljivosti, ki jini sledi čitatelj brez sapa od prve do zadnje strani, briljantnih opisov (da omenimo le „narodno veselico“), presenetljivih karakteristik in najneverjetnejših situacij. Poglavlja kakor tisto, v katerem bi ekselencia deželni predsednik kmalu postal iz golega avstrijskega srbofil, ali pa odkrita o življenju, delovanju in baronskem pokolenju profesorja Pohlina ostanejo vsakomur nepozabna. Kakor je „Višnjeva repatica“ dozdaj največje in najboljšo Levstikovo delo, tako je tudi najboljše in v slovenskem pripovednem slovstvu sploh. — Cena 40 kron za dva impozantna zvezka s skupno 501 stranmi je v primeri z dragoto drugih današnjih publikacij naravnost nizka ter omogoča nabavo tega senzacionalnega dela vsem, ki hočejo preživeti ob dobri, pomembni in zanimivi knjigi obilo užitekopolnih ur.

Podpirajte Jugoslovansko Matico!

2 mladi lisici se prodasta v Selah h. št. 19.

Vsaka množina **apna** se dobi pri apnenici S. Stössla v Galiciji.

Ženitvena ponudba. 27 let stara gospodična se želi v svrhu ženitve seznaniti s poštenim rokodelcem ali z železničarjem. Ponudbe s sliko na upravo „Korošca“ pod „Dobro sree“ 50.

Najboljši **cigaretni papir** znamka „Riz-Abadie“ Patentni karton 100 kom. K 190—, v knjižicah karton 100 kom. K 185—, razpošilja na debelo trgovina M. Kramar Žilpolje — Koroško.

Starejša, spretna gospodinja

ki je bila zaposljena vedno na večjih gospodarstvih in zna tudi dobro kuhati, išče primernega mesta. Ponudbe na: Zanesljiva, poštno ležeče. Zel. kaplja.

Najlepše letovišče

v Jugoslovanski Koroški je

„Klopinjsko jezero.“

Izvrstna oskrba. Pojasnila daje ravnateljstvo hotela „Klopinjsko jezero“

Primešaj krmi Mastin!

Enkrat na teden primešaj krmi pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmlila, pa se primeša dvakrat na teden. Redilni prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prasiča ali vola, da krmo popolnoma prebavi.

Ako se Mastin pri Vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina K 30-50 poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftomazilo) uniči pri ljudeh garje, lisaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaje. Pri živini uniči garje. 1 lonček 6, po pošti 12 K 50 v.

Lekarna Trnkoczy
Ljubljana, Kranjsko. Zraven rotovža.

Mariborska eskomptna banka, podružnica Velikovec

Telefon št. 7 (interurban).

Mestni trg št. 141.

Račun pošt. ček. urada SHS v Ljubljani: 11.695.

Centrala Maribor

Podružnica Murska Sobota

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice. Daje pojasnila vsak čas brezplačno.